

De Staatssecretaris van VROM
d.t.v. ir. J. van der Vlist
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM 's-Gravenhage

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP 's-Gravenhage

t 070 – 361 9723
f 070 – 361 9746

datum 30 januari 2006
contactpersoon T.C. Kersten
doorkiesnummer 070 – 361 9835
e-mail t.kersten@rechtspraak.nl
ons kenmerk UIT 8068/ONTW/DK
uw kenmerk SB-2005167161
onderwerp Wetsvoorstel omgevingsvergunning – advies

Geachte heer van Geel,

Bij brief van 20 juli 2005, met bovengenoemd kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake het voorontwerp van een wetsvoorstel voor een omgevingsvergunning. Aangezien niet alle relevante punten in het voorontwerp ingevuld waren, ontving de Raad via de mail een bijgestelde versie van het wetsvoorstel d.d. 1 december 2005.

Het wetsvoorstel voorziet in de samenvoeging van een groot aantal toestemmingsstelsels op het gebied van de fysieke leefomgeving. Burgers of bedrijven die een ruimtelijk-economisch project willen uitvoeren krijgen in de huidige situatie met moeite antwoord op de vraag of en onder welke voorschriften zij een voorgenomen project op een gekozen locatie mogen gaan uitvoeren. Zij krijgen te maken met een grote verscheidenheid aan toestemmingsvereisten die over veel wettelijke regelingen zijn verspreid en die elk hun eigen bevoegd gezag, indieningsvereisten, ambtelijk loket, adviesinstantie, inspraakprocedure, beoordelingscriteria, afhandelingstermijn, legesheffing en bezwaar- en beroepsprocedure kennen.

Het wetsvoorstel beoogt de vergunningverlening aan bedrijven en burgers te verbeteren en de administratieve lasten te verminderen door een samenvoeging van diverse vergunningsstelsels. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel de handhaving te verbeteren.

Kern van het wetsvoorstel is de inrichting van één loket bij de gemeente, één vergunningaanvraag, één bevoegd gezag en één procedure van rechtsbescherming.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.

Advies

Beroep in twee feitelijke instanties

De Raad onderschrijft de keuze voor een uniform stelsel van rechtsbescherming en de invoering van beroep in twee feitelijke instanties. Een uniform stelsel van rechtsbescherming draagt bij aan de beoogde duidelijkheid voor de burger en bedrijven.

datum 30 januari 2006
kenmerk UIT 8068/ONTW/DK
pagina 2

De keuze voor beroep in twee feitelijke instanties is naar de mening van de Raad op goede gronden en na gedegen onderzoek door verschillende instanties (het Centrum voor Milieurecht van de UvA, de VAR-commissie Rechtsbescherming en de Universiteit van Utrecht) gemaakt. Hiermee wordt het uitgangspunt van de Awb van beroep in twee instanties in bestuursrechtelijke geschillen gevolgd. De zorgvuldigheid en kwaliteit van de rechtspraak zijn gediend met openstelling van beroep in twee instanties. Bovendien is rechtspraak in twee instanties in het belang van de rechtseenheid en de rechtsontwikkeling.

Concentratie van rechtspraak

In de Memorie van toelichting wordt opgemerkt dat overwogen kan worden om de zaken die uit het wetsvoorstel voortvloeien bij een aantal rechtbanken te concentreren. De Raad is hier om meerdere redenen geen voorstander van:

De vergunningen, waar het wetsvoorstel betrekking op heeft, zijn veelal zeer plaatselijk gebonden. Deze zaken kunnen het beste in hetzelfde arrondissement, waar kennis van de lokale situatie aanwezig is, worden afgehandeld.

De materie waar het wetsvoorstel betrekking heeft is complex van aard en vergt een hoge mate van deskundigheid. Niettemin moeten de rechtbanken, gegeven het grote aantal zaken waar zij naar verwachting op grond van deze wet mee te maken zullen krijgen (zie hierna onder het kopje 'werklast') in staat worden geacht om de benodigde deskundigheid terzake op te bouwen. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel zullen uiteraard de nodige voorbereidende maatregelen worden getroffen, zowel in organisatorische zin als op het gebied van scholing van rechters en gerechtsambtenaren.

Concentratie van de zaken op grond van de Wet omgevingsvergunning zou tot gevolg hebben dat de rechtbanken, die niet als bevoegde rechtbank worden aangewezen, een deel van hun huidige bestuursrechtelijke takenpakket zouden gaan verliezen. Het gaat om de zaken op het gebied van de Wet op de ruimtelijke ordening, het Bouwbesluit en de Woningwet, in totaal ruim 4000 zaken op jaarbasis (1524 vovo's en 2639 bodemzaken). De Raad acht een dergelijke herschikking van het takenpakket tussen de rechtbanken onwenselijk.

Rol Stichting advisering bestuursrechtspraak (Stab)

In de Memorie van toelichting wordt gemeld dat ook de rechtbank de Stab om advies kan vragen (par. 4.7). De Stab vervult een belangrijke rol als deskundige in procedures met betrekking tot het fysieke woon- en leefmilieu. De Raad verwacht dan ook dat de bestuursrechter zeker behoefte zal hebben om een beroep te doen op de Stab.

datum 30 januari 2006
kenmerk UIT 8068/ONTW/DK
pagina 3

Werklast

Het wetsvoorstel voorziet erin dat de zaken die uit het wetsvoorstel voortvloeien en die nu in eerste en enige aanleg door de Raad van State worden behandeld, na inwerkingtreding van het wetsvoorstel in eerste aanleg door de bestuursrechter zullen worden behandeld. Na overleg met de Raad van State is de inschatting dat het om ongeveer 2.100 zaken per jaar gaat¹. Dit aantal zal dus overgaan van de Raad van State naar de rechtbank in eerste aanleg. Niet al deze zaken kunnen evenwel als nieuwe zaak bij de rechtbank worden geteld. Er kan zich samenloop voordoen tussen zaken waarin de rechtbank in de huidige situatie bevoegd is (bouw, ruimtelijke ordening e.d.), en waarvoor de rechtbank dus reeds budget ontvangt, en zaken waarin de Raad van State nu bevoegd is. Deze zaken zal de rechtbank na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel gebundeld behandelen, met als gevolg dat er in termen van werklast nog steeds sprake is van één zaak.

De verwachting is dat dit effect zich in zeer beperkte mate zal voordoen. Hoewel lastig te kwantificeren, hanteert de Raad hiervoor een kortingspercentage van 10%. Dit leidt ertoe dat het verwachte aantal zaken naar beneden wordt bijgesteld tot 1.900 zaken (afgerond op 100-tal).

Deze 1.900 zaken komen overeen met 1.900 producten volgens de productgroep Bestuurszaak bij de rechtbank. Voor deze productgroep hanteren we een productgroepprijs van €1.652,09 (zie bijlage).² Dit resulteert in een jaarlijkse claim van 1.900 zaken maal €1.652,09 = €3.139.000,-.

De totale claim over een periode van 5 jaar komt hiermee, afgerond op 1.000-tallen, uit op **€15.695.000**.

Bij de berekening van de claim is uitgegaan van de reguliere kostprijs voor een bestuurszaak bij de rechtbank. De bewerkelijkheid en moeilijkheidsgraad van de zaken waarop het wetsvoorstel betrekking heeft kunnen ertoe aanleiding geven dat de kostprijs voor een bestuurszaak op termijn naar boven zal worden bijgesteld.

Indien na het uitbrengen van dit advies het wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren.

Hoogachtend,

Th. Groeneveld
Lid Raad voor de rechtspraak

---

¹ Opgemerkt zij dat het aantal door de Raad van State behandelde zaken in eerste aanleg de laatste jaren licht daalt. Het is naar onze mening moeilijk te zeggen of dit door zal zetten in de toekomst.

² Ter vergelijking: de Raad van State hanteert geen prijs per zaak omdat zij een vast bedrag krijgt (zgn. 'lump sum'-financiering). Interne berekening geeft evenwel aan dat de kostprijs van een zaak bij de Raad van State hoger ligt dan bij de rechtbank.

Bijlage

Tabel : Kostprijs en soort zaken per productgroep voor de rechtbank, de gerechtshoven, Centrale Raad van Beroep en College Beroep voor het Bedrijfsleven

Productgroep	Omschrijving zaakscategorie	Kostprijs 2005-2007*
Rechtbanken		
Civiel	handels-, personen-, familierecht en kort geding	€759,47
Kanton	Handels-, personen-, familierecht-, kort geding alsmede de strafzaken als gevolg van een overtreding	€121,40
Bestuur	Algemene wet bestuursrecht m.u.v. belastingrecht, vreemdelingenwet en niet-lamicie-zaken	€1.652,09
Vreemdelingen	Vreemdelingenwet	€964,67
Belasting	Belastingrecht m.u.v. douanezaken	€1.022,74
Straf	Strafzaak als gevolg van een misdrijf	€577,84
Gerechtshoven		
Civiel	Hoger beroep in handels-, personen-, familierecht, kort geding (ook van de sector kanton)	€3.525,30
Belasting	Hoger beroep in belastingsrecht en douanezaken in eerste aanleg	€1.022,74
Straf	Hoger beroep in strafzaken (overtredingen en misdrijven)	€1.216,10
CRvB	Hoger beroep bij Sociale verzekeringswet, Ambtenarenwet, studiefinanciering Pensioenzaken in eerste aanleg	€2.790,14
CBb	Hoger beroep bij de Mededingingswet, de Postwet, de Telecommunicatiewet en de Vergunningenwet kabelgebonden telecommunicatie-infrastructuur Eerstelijns rechtspraak bij besluiten en handelingen van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatielichamen	Lump sum financiering

* Dit zijn de integrale kostprijzen. Dit betekent dat in de kostprijzen naast de directe en indirecte kosten die samenhangen met het primaire proces bij de gerechten, ook opslagen zijn opgenomen voor afschrijvingen en rentekosten, en (centrale) uitgaven voor ICT, huisvesting en opleidingen inclusief landelijke diensten. De kostprijzen zijn afgesproken op het prijspeil 2004